

Koira-avusteinen fysioterapia neurologisten potilaiden kuntoutuksessa

Miia Malmberg
fysioterapeutti

Koira-avusteinen fysioterapia

- ▶ Fysioterapiaa, jossa koira toimii fysioterapeutin työparina/työvälineenä
 - ▶ tavoitteellista
 - ▶ potilaslähtöistä
 - ▶ voi olla osana muuta fysioterapiaa ja kuntoutusta tai omana kuntoutusmuotona
- ▶ Koiran ohjaajana fysioterapeutti
 - ▶ ammattitaitoa asiakas/potilasryhmän erityistarpeista
 - ▶ osaamista koiran käyttäytymisestä ja koulutuksesta, oman koiran ominaisuuksien tuntemusta
 - ▶ innovatiivisuutta
- ▶ Koira koulutettu ja testattu soveltuvaksi työhön

Koira-avusteinen fysioterapia

- ▶ Alkaa lääkärin tai muun ammattihenkilön pyynnöstä
 - ▶ Kirjallinen pyyntö jos ei muuta fysioterapiaa, suullinen pyyntö jos fysioterapia jo aloitettu lääkärin pyynnöstä
- ▶ Koira-avusteinen interventio on osa potilaan kuntoutusta osastolla
 - ▶ ajankohdan sopiminen potilaan ja tiimin kanssa
 - ▶ harjoitteluympäristön valinta
 - ▶ intervention suunnittelu ja toteutus
 - ▶ Dokumentointi
- ▶ Hygienia ja vakuutus asiat korostuvat koiran kanssa työskennellessä

Ennen koira-avusteista interventiota

- ▶ Koira-avusteisesta työskentelytavasta sopiminen potilaan/omaisten/hoitavan lääkärin kanssa
 - ▶ halun/kiinnostuksen sekä allergioiden selvittäminen
 - ▶ Koira-avusteisen fysioterapian mahdollisuuksista kertominen
 - ▶ Tavoitteiden asettaminen ja harjoitteiden suunnittelu
- ▶ Koiran valmistelu ennen potilastyötä
 - ▶ Turkin huolto: pesu ja harjaus
 - ▶ Kynsien huolto: leikkaus ja pyöristys
 - ▶ Suuhygienia: hampaiden pesu tai puhdistavat puruluut
 - ▶ Ulkoilutus
- ▶ Potilaan valmistelu ennen koira-avusteista kuntoutusta
 - ▶ Hyvä käsihygienia
 - ▶ Sopiva vaatetus

Huomioitavaa

▶ Allergiat

- ▶ tarvittaessa allergialääkitys
- ▶ harjoitusvälineiden materiaalien valinta
- ▶ voimakasoireinen koira-allergia on kontraindikaatio koira-avusteiselle fysioterapialle

▶ Asenteet

- ▶ muun henkilökunnan huomioiminen
- ▶ koirapelko voi olla kontraindikaatio koira-avusteiselle fysioterapialle

▶ Potilaan ihon kunto

- ▶ haavojen ja ihorikkojen suojaaminen
- ▶ avoimet haavat, ihorikot ja vaikeat ihottumat, joihin koira pääsee kosketukseen ovat kontraindikaatio koira-avusteiselle fysioterapialle

Huomioitavaa jatkuu

- ▶ Eristys ja tarttuvat taudit
 - ▶ selvitettävä mahdollinen tartuntavaara ja zoonosiriski
 - ▶ eristys on yleensä kontraindikaatio koira-avusteiselle työskentelylle
- ▶ Trakeostomia ja muut invasiiviset toimenpiteet
 - ▶ huolehdittava, ettei koira pääse kosketuksiin trakean tai muiden invasiivisten laitteiden kanssa
- ▶ Potilaan käyttäytyminen ja kunto
 - ▶ koiran ja potilaan turvallisuus tulee varmistaa
 - ▶ harjoittelu tulee toteuttaa potilaan voimavarojen mukaan
 - ▶ potilaan aggressiivinen käytös voi olla kontraindikaatio koira-avusteiselle fysioterapialle

Koira-avusteinen interventio

▶ Tavoitteet

- ▶ yksilöllisesti potilaan toimintakyvyn ja kuntoutumistarpeen mukaan
- ▶ mm. havainnointi ja huomiointi, orientaatio ja keskittyminen, muisti, kommunikaatio ja vuorovaikutus, sensorikka, kehonhahmotus, hienomotoriikka ja kaksikäsinen toiminta, lihasvoima, koordinaatio, keskivartalon hallinta, tasapaino, kävely, siirtyminen, rentoutuminen, fyysinen aktiivisuus, toiminnanohjaus

▶ Harjoitukset

- ▶ potilaan tavoitteiden mukaiset
- ▶ koiran taitojen ja ominaisuuksien mukaan

Harjoitusesimerkkejä: Huomiointi, havainnointi ja muisti

Harjoitusesimerkkejä: Sensoriikka ja kehonhahmotus

Harjoitusesimerkkejä:
Hienomotoriikka, kaksikäätinen toiminta ja
silmä-käsi koordinaatio

Harjoitusesimerkkejä: Lihasvoima, tasapaino ja kävely

Kiitos!

